EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 4.12.2023.
COM(2023) 756 final

2023/0440 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas 13. Ministru konferencē

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz Padomes lēmumu par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas 13. Ministru konferencē attiecībā uz vairāku paredzēto lēmumu pieņemšanu.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu ("PTO līgums")

Līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu ("PTO līgums") tiecas sasniegt līguma preambulā minētos mērķus. Līgums stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

Eiropas Savienība ("ES") ir nolīguma puse.[1] Arī visas ES 27 dalībvalstis ir nolīguma puses. PTO var pieņemt lēmumus saskaņā ar PTO līgumā izklāstītajām procedūrām.

2.2. Pasaules Tirdzniecības organizācijas Ministru konference

Ministru konference, kas ir PTO augstākā lēmumu pieņemšanas struktūra, notiek vismaz reizi divos gados. Saskaņā ar tiesību aktiem, kā arī praksē lēmumi tiek pieņemti pēc konsensa principa.

Nākamā Ministru konferences sanāksme notiks 2024. gada 26.–29. februārī Apvienotajos Arābu Emirātos, Abū Dabī.

2.3. PTO Ministru konferences paredzētie akti

Gaidāms, ka PTO 2024. gada 29. februāra 13. Ministru konferencē ("13.MK") var tikt pieņemti lēmumi attiecībā uz:

1. strīdu izšķiršanas reformu;
2. zvejniecības subsīdijām;
3. pārtikas nodrošinājumu;
4. pārredzamības uzlabojumiem lauksaimniecībā;
5. publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšanu;
6. iekšējo atbalstu lauksaimniecībā;
7. eksporta ierobežojumiem lauksaimniecībā.
8. eksporta konkurenci lauksaimniecībā;
9. piekļuvi tirgum lauksaimniecībā;
10. īpašo aizsardzības mehānismu ("ĪAM") lauksaimniecībā;
11. kokvilnu;
12. atbrīvojumu no *TRIPS*;
13. īpašu un diferencētu attieksmi;

[1] Padomes Lēmums 94/800/EK (1994. gada 22. decembris) par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 23.12.1994., 1. lpp.).

14. priekšlikumu par vismazāk attīstīto valstu izslēgšanu no saraksta — "atbalsts" vairākos konkrētos PTO nolīgumos un lēmumos ("2. pielikums")

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Šā priekšlikuma mērķis ir ļaut ES pievienoties konsensam, kas Pasaules Tirdzniecības organizācijā varētu tikt panākts attiecībā uz paredzēto aktu pieņemšanu Ministru konferencē.

Lai gan vēl nav skaidrs, vai un kādā mērā PTO dalībvalstis spēs rast konsensu, 13. Ministru konferencē ieņemamo Eiropas Savienības nostāju iepriekš nosaka Padome, izpildot LESD 218. panta 9. punktu.[2]

Būtu jāatzīmē, ka šajā priekšlikumā netiks iekļauta ES nostāja atbalstīt muitas nodokļu moratorija pagarināšanu attiecībā uz elektronisku nosūtīšanu un moratorija pagarināšanu attiecībā uz prasībām, kas paredzētas 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību XXIII panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā (prasības gadījumos, kad nav pārkāpuma, un citās situācijās), jo Padomes 2015. gada 27. novembra Lēmums (ES) 2015/2236 nosaka, ka moratorijs tiek pagarināts uz nenoteiktu laiku.

Pašreizējais priekšlikums aptver šādus jautājumus, kuros lēmumi var tikt pieņemti.

- **Strīdu izšķiršanas reforma.** Ženēvā 12. Ministru konferencē 2022. gada jūnijā PTO dalībvalstis apņēmās rīkot apspriedes, lai jau 2024. gadā visām dalībvalstīm būtu pieejama strīdu izšķiršanas sistēma, kas pilnībā un labi darbojas. Norit apspriedes, un Savienība vēlas strīdu izšķiršanas sistēmu mērķtiecīgi reformēt tā, lai pilnībā tiktu ņemtas vērā dalībvalstu intereses un vienlaikus saglabātas tās pamatiezīmes, kas atbalsta noteikumos balstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

- **Zvejniecības subsīdijas.** PTO vēlas panākt daudzpusēju vienošanos par papildu noteikumiem, ar ko tiktu panākta vispusīga vienošanās par zvejniecības subsīdijām saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības 14. mērķa 6. mērķrādītāju ("IAM 14.6"), par kuru valstu vadītāji vienojās 2015. gadā. PTO Ministru 2022. gada 17. jūnija lēmumā (WT/MIN(22)/33) tika pieņemts Nolīgums par zvejniecības subsīdijām un vienlaikus aicināts panākt visaptverošu vienošanos par zvejniecības subsīdijām. Notiek sarunas par papildu noteikumiem, un ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

- **Pārtikas nodrošinājums.** Ir vajadzīga PTO rīcība, lai reaģētu uz pašreizējām pārtikas nodrošinājuma problēmām, ko globālu vidisko problēmu kontekstā saasinājušas neprovocētās un nepamatotās Krievijas agresijas Ukrainā sekas. Paredzams, ka pārtikas nodrošinātība būs 13. MK rezultāta pamatelements. Turklāt 12. Ministru konferencē ministri apstiprināja Deklarāciju par ārkārtas reakciju uz nenodrošinātību ar pārtiku (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139), kurā Lauksaimniecības komitejai tika uzdota īpaša darba programma, lai izskatītu, kādā veidā panākt Lēmuma par pasākumiem attiecībā uz reformas programmas iespējamo negatīvo ietekmi uz vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) un tām jaunattīstības valstīm, kuras ir pārtikas neto importētājas (*NFIDC*) (Marrākešas lēmums), efektīvāku un operatīvāku darbību. Tajā pašā laikā dalībvalstīm tika uzdots ņemt vērā to, kas VAV un *NFIDC* ir darāms, lai palielinātu noturību, kas nepieciešama reaģēšanai uz akūtu

[2] Ja (pretēji pašreizējām prognozēm) konsenss tiks formalizēts starptautiskā nolīgumā, ar ko groza PTO nolīgumu, vai daudzpusējā starptautiskā nolīgumā starp dažām PTO dalībvalstīm, Komisija, pēc tam kad minētie dokumenti būs pieņemti un nodoti apstiprināšanai 13. Ministru konferencē vai attiecīgajām PTO dalībvalstīm apstiprināšanai 13. Ministru konferences laikā, saskaņā ar LESD 218. panta 6. punktu iesniegs vajadzīgos priekšlikumus.

pārtikas nestabilitāti, arī apsverot labākos veidus, kā izmantot elastības dotās iespējas kāpināt lauksaimniecisko ražošanu un iekšzemē uzlabot pārtikas nodrošinātību, atkarībā no vajadzīgām, kas rodas ārkārtas situācijā. Dalībvalstis kopīgi noteica, ka darba programmas un dažu kopīgu ieteikumu izstrādes termiņš ir 2023. gada novembra beigas. ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

- **Pārredzamības uzlabojumi lauksaimniecībā.** ES uzskata, ka tās iesniegtais dokuments (RD/AG/110) par labākiem lauksaimniecības politikas informācijas apmaiņas rīkiem 13. Ministru konferencē varētu būt par pamatu lēmuma pieņemšanai. Dokumentā ir konkrētas idejas pārredzamības uzlabošanai eksporta ierobežojumu un eksporta konkurences jomā. Pārredzamības uzlabojumi varētu būt daļa no visaptveroša to problēmu risinājuma, ar kurām pašlaik saskaras pārtikas un lauksaimniecības tirgi, un vienlaikus daļa no neatrisināto pārtikas nodrošinājuma problēmu risinājuma. Šajā jomā ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.
- **Publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšana.** Sarunu mērķis ir vienoties par "pastāvīgu risinājumu", kas sasniedz mērķi, kurš nosprausts Bali 2013. gada 7. decembrī pieņemtajā Ministru lēmumā par publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšanu (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), kas interpretēts turpmākajā Vispārējās padomes 2014. gada 27. novembra lēmumā (WT/L/939). Šis mērķis tika atkārtoti izvirzīts Nairobi Ministru 2015. gada 19. decembra lēmumā (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). Šajā jomā ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.
- **Iekšējais atbalsts lauksaimniecībā.** Sarunas par iekšējo atbalstu, kas kropļo tirdzniecību, balstās uz PTO Lauksaimniecības nolīguma 20. pantu un ir daļa no Dohas Attīstības programmas (DAP) mandāta, kas noteikts Dohas 2001. gada 14. novembra Ministru deklarācijā (WT/MIN(01)/DEC/1). Šajā jomā ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.
- **Eksporta ierobežojumi lauksaimniecībā.** Sarunas par eksporta ierobežojumiem lauksaimniecībā ir parādījušas, ka liela daļa PTO dalībvalstu atbalsta eksporta aizliegumu un ierobežojumu lielāku pārredzamību un paredzamību, kā arī attiecīgo disciplīnu uzlabošanu. Ņemot vērā šā jautājuma nozīmi, ES būtu jāturpina atbalstīt priekšlikumus ministru lēmumam šajā jautājumā, un tas 13. Ministru konferencē varētu būt svarīgs elements pārtikas nodrošinājuma paketē. ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.
- **Eksporta konkurence lauksaimniecībā.** Attiecībā uz eksporta konkurenci jācenšas uzlabot tiklab konkurences pārredzamība, kā arī disciplīnas. Ir zināmas izredzes 13. Ministru konferencē panākt progresu attiecībā uz pārredzamības uzlabojumiem. Proti, vairākas attiecīgas idejas Eiropas Savienība ir iekļāvusi mūsu iesniegtajā dokumentā (RD/AG/110) par labākiem lauksaimniecības politikas informācijas apmaiņas rīkiem. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.
- **Piekļuve tirgum lauksaimniecībā.** Apspriedes par sarunām, kas attiecas uz visaptverošu piekļuvi tirgum lauksaimniecības nozarē, ir apstiprinājušas, ka nav nekādas vēlmes vai reālu izredžu drīzumā Pasaules Tirdzniecības Organizācijā atsākt sarunas par tarifu ievērojamu samazināšanu. Tomēr piekļuve tirgum joprojām ir elements, kas notur līdzsvaru attiecībā pret citām jomām, jo īpaši iekšējo atbalstu. ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.
- **Īpašais aizsardzības mehānisms (ĪAM) lauksaimniecībā.** Tika turpinātas apspriedes par īpašo aizsardzības mehānismu (ĪAM) lauksaimniecībā saskaņā ar iesniegtajiem priekšlikumiem un Nairobi ministru lēmumu (WT/MIN(15)/43 –

WT/L/978). ES ir ieinteresēta gādāt par to, lai sarunas par ĪAM tiktu risinātas nevis kā par atsevišķu elementu, bet gan kā par daļu no plašākām sarunām par piekļuvi tirgum. ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

- **Kokvilna.** Apspriedes par kokvilnu turpinājās Bali Ministru lēmuma par kokvilnu (WT/MIN(13)/41 – WT/L/916) 5., 6. un 7. punkta un Nairobi Ministru lēmuma par kokvilnu (WT/MIN(15)/46 – WT/L/981) 14. punkta izveidotajā ietvarā. Šajā jomā ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

- **Atbrīvojums no *TRIPS*.** Sarunas ir daļa no PTO notiekošajām apspriedēm par to, kā tirdzniecības sistēma var visā pasaulē uzlabot piekļuvi Covid-19 vakcīnām, diagnostikas un terapijas līdzekļiem. 12. MK pieņēma ministru lēmumu par iespēju atbilstīgajām PTO dalībvalstīm atļaut saviem ražotājiem ražot Covid-19 vakcīnas bez patenta īpašnieku piekrišanas. *TRIPS* lēmumā ražojumu tvērums aptver Covid-19 vakcīnas, kā arī to ražošanai nepieciešamās sastāvdaļas un procesus. *TRIPS* lēmuma pieņemšanas brīdī PTO dalībvalstu vidū nebija konsensa, ka aptverami arī Covid-19 diagnostikas un terapijas līdzekļi. Kā daļu no kompromisa *TRIPS* lēmums nosaka, ka ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc *TRIPS* lēmuma pieņemšanas dienas dalībvalstis lems par tā attiecināšanu arī uz Covid-19 diagnostikas un terapijas līdzekļu ražošanu un piegādi. Lai arī apspriedes notika no 2022. gada jūlija līdz decembrim, PTO dalībvalstu starpā netika panākts konsenss. 2022. gada decembrī PTO Vispārējā padome vienojās par apspriežu turpināšanu, bet par sarunu pabeigšanas termiņu nelēma. Paredzams, ka 13. Ministru konferencē tiks pieņemts lēmums par *TRIPS* lēmuma darbības jomas attiecināšanu arī uz Covid-19 diagnostikas un terapijas līdzekļiem.

  Ņemot vērā šā jautājuma nozīmi, ES būtu Pasaules Tirdzniecības Organizācijā jāpievienojas iespējamam konsensam par paredzētā akta pieņemšanu 13. Ministru konferencē. PTO dalībvalstu apspriežu rezultātam tajā pašā laikā būtu jāpanāk pareizais līdzsvars starp Covid-19 pandēmijas izraisītās sabiedrības veselības ārkārtas situācijas risināšanu un to, ka veselības jomā arī turpmāk tiek stimulēta inovācija.

- **Īpaša un diferencēta attieksme (ĪDA).** Sarunās par ĪDA noteikumiem, arī apspriežu kontekstā par dažiem G-90 (Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas) iesniegtajiem priekšlikumiem par sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem (*SPS*) un tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībai (*TBT*), kā arī par Āfrikas valstu grupas priekšlikumiem par politikas telpu tādās jomās kā subsīdijas, ar tirdzniecību saistīti ieguldījumu pasākumi (*TRIMS*) un tehnoloģiju nodošana ar tirdzniecību saistītos intelektuālā īpašuma tiesību aspektos (*TRIPS*), 13. Ministru konferencē var tikt panākts rezultāts ministru līmenī, piemēram, var tikt precizēti esošie noteikumi vai vismazāk attīstītajām valstīm un konkrētām jaunattīstības valstīm var tikt piešķirta papildu ĪDA. Ņemot vērā sarunās ieņemtās atšķirīgās nostājas, ES uzskata, ka minētie temati var kļūt par daļu no darba programmas pēc 13. MK vai par citu rezultātu daļu, kas nenozīmētu PTO nolīgumu grozīšanu.

- **Priekšlikums par vismazāk attīstīto valstu izslēgšanu no saraksta – "atbalsts" vairākos norādītos PTO nolīgumos un lēmumos ("2. pielikums").** Lai PTO dalībvalstīm, kas iziet no vismazāk attīstīto valstu kategorijas, nodrošinātu vienmērīgāku pāreju, notiek sarunas par 2. pielikumā uzskaitītajiem šāda atbalsta priekšlikumiem: i) uz attiecīgu laikposmu pagarināt ĪDA noteikumus virknē konkrētu PTO nolīgumu un lēmumu; ii) uz attiecīgu laikposmu uz konkrētajiem nolīgumiem un lēmumiem neattiecināt darbības saskaņā ar PTO strīdu izšķiršanas mehānismu; un

iii) uz attiecīgu laikposmu nodrošināt nepārtrauktu piekļuvi visām VAV specifiskajām tehniskās palīdzības un spēju veidošanas programmām un mehānismiem, ko nodrošina PTO sistēma. Ja rezultāts būs jāpanāk ministru līmenī, ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts. Tāds rezultāts varētu uz stingri ierobežotu laiku attiecināt dažus VAV noteikumus arī uz valstīm, kas nesen izslēgtas no saraksta.

Tā kā patlaban norisinās sarunas par visiem iepriekš minētajiem elementiem, Komisija cer, ka Padome pieņems lēmumu par ES nostāju attiecībā uz sarunu rezultātu, kad situācija attiecībā uz attiecīgajiem tekstiem būs kļuvusi skaidra jau pašas Ministru konferences laikā.

Šī iniciatīva pilnībā saskan ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā. Līdzīgi lēmumi tika sagatavoti iepriekšējām PTO Ministru konferencēm, tostarp pēdējoreiz – PTO 12. Ministru konferencei 2022. gadā.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt Eiropas Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[3].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

PTO Vispārējā padome ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, PTO nolīgumu, kura saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu ir pilnvarota pieņemt lēmumus par visiem jautājumiem, kurus aptver jebkurš daudzpusējs tirdzniecības nolīgums, arī lēmumus ar juridiskām sekām.

Iepriekš minētie paredzētie akti ir akti, kam ir juridiskas sekas, jo saskaņā ar starptautiskajām tiesībām tie var skart Savienības tiesības un pienākumus.

Paredzētie akti nepapildina un negroza līgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otras ir pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

[3] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzēto aktu galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. pantam saistībā ar 218. panta 9. punktu.

2023/0440 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas 13. Ministru konferencē

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Marrākešas Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu ("PTO līgums") noslēdza Savienība ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK[4], un tas stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu un IX panta 1. punktu Pasaules Tirdzniecības organizācijas ("PTO") Ministru konference lēmumus var pieņemt pēc konsensa principa.

(3) PTO Ministru konference 13. sanāksmē, kas notiks 2024. gada 26.–29. februārī, var pieņemt lēmumus par strīdu izšķiršanas reformu, zvejniecības subsīdijām, tirdzniecību un pārtikas nodrošinājumu, pārredzamības uzlabojumiem lauksaimniecībā, publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšanu, iekšējo atbalstu lauksaimniecībā, eksporta ierobežojumiem lauksaimniecībā, eksporta konkurenci lauksaimniecībā, piekļuvi tirgum lauksaimniecībā, īpašo aizsardzības mehānismu (ĪAM) lauksaimniecībā, kokvilnu, atbrīvojumu no *TRIPS* un īpašu un diferencētu attieksmi, priekšlikumu par vismazāk attīstīto valstu izslēgšanu no saraksta (2. pielikums).

(4) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem PTO Ministru konferencē, jo attiecīgie lēmumi Savienībai būs saistoši.

(5) Apspriedes par strīdu izšķiršanas reformu notika 12. Ministru konferencē, ņemot dalībvalstu apņemšanos "rīkot apspriedes, lai jau 2024. gadā visām dalībvalstīm būtu pieejama strīdu izšķiršanas sistēma, kas pilnībā un labi darbojas." (WT/MIN(22)/W/16). Norit apspriedes, un Savienība vēlas strīdu izšķiršanas sistēmu mērķtiecīgi reformēt tā, lai pilnībā tiktu ņemtas vērā dalībvalstu intereses un vienlaikus saglabātas tās pamatiezīmes, kas atbalsta noteikumos balstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(6) PTO vēlas panākt daudzpusēju vienošanos par papildu noteikumiem, ar ko tiktu panākta vispusīga vienošanās par zvejniecības subsīdijām saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības 14. mērķa 6. mērķrādītāju ("IAM 14.6"), par kuru valstu vadītāji vienojās 2015. gadā. PTO Ministru 2022. gada 17. jūnija lēmumā (WT/MIN(22)/33) tika pieņemts Nolīgums par zvejniecības subsīdijām un vienlaikus aicināts panākt

[4] OV L 336, 23.12.1994., 1. lpp.

visaptverošu vienošanos par zvejniecības subsīdijām. Notiek sarunas par papildu noteikumiem, un ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(7) PTO rīcība ir vajadzīga, lai reaģētu uz pašreizējām pārtikas nodrošinājuma problēmām, ko globālu vidisko problēmu, klimata pārmaiņu un ar tām saistītu dabas katastrofu, biodaudzveidības izzušanas un piesārņojuma kontekstā saasina neprovocētās un nepamatotās Krievijas agresijas Ukrainā sekas. Paredzams, ka pārtikas nodrošinātība būs 13. MK rezultāta pamatelements. Turklāt 12. Ministru konferencē ministri apstiprināja Deklarāciju par ārkārtas reakciju uz nenodrošinātību ar pārtiku (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139), kurā Lauksaimniecības komitejai tika uzdota īpaša darba programma, lai izskatītu, kādā veidā panākt Lēmuma par pasākumiem attiecībā uz reformas programmas iespējamo negatīvo ietekmi uz vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) un tām jaunattīstības valstīm, kuras ir neto pārtikas importētājas (*NFIDC*) (Marrākešas lēmums), efektīvāku un operatīvāku darbību. Tajā pašā laikā dalībvalstīm tika uzdots ņemt vērā to, kas VAV un *NFIDC* ir nepieciešams, lai palielinātu noturību reaģēšanai uz akūtu pārtikas nestabilitāti, arī apsverot labākos veidus, kā izmantot elastības dotās iespējas kāpināt lauksaimniecisko ražošanu un iekšzemē uzlabot pārtikas nodrošinātību, atkarībā no vajadzīgām, kas rodas ārkārtas situācijā. Dalībvalstis kopīgi noteica, ka darba programmas un dažu kopīgu ieteikumu izstrādes termiņš ir 2023. gada novembra beigas. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(8) Savienība uzskata, ka tās iesniegtais dokuments (RD/AG/110) par labākiem lauksaimniecības politikas informācijas apmaiņas rīkiem 13. Ministru konferencē ir par pamatu lēmuma pieņemšanai. Dokumentā ir konkrētas idejas pārredzamības uzlabošanai eksporta ierobežojumu un eksporta konkurences jomā. Pārredzamības uzlabojumi varētu būt daļa no visaptveroša to problēmu risinājuma, ar kurām pašlaik saskaras pārtikas un lauksaimniecības tirgi, un vienlaikus daļa no pašreizējo pārtikas nodrošinājuma problēmu risinājuma. ES šajā jomā būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(9) Sarunas par publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšanu tiek risinātas ar mērķi vienoties par "pastāvīgu risinājumu", kas sasniedz mērķi, kurš nosprausts Bali 2013. gada 7. decembrī pieņemtajā Ministru lēmumā par publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšanu (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), kas interpretēts turpmākajā Vispārējās padomes 2014. gada 27. novembra lēmumā (WT/L/939). Šis mērķis tika atkārtoti izvirzīts Nairobi Ministru 2015. gada 19. decembra lēmumā (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(10) Sarunas par iekšējo atbalstu, kas kropļo tirdzniecību, balstās uz PTO Lauksaimniecības nolīguma 20. pantu un ir daļa no Dohas Attīstības programmas (DAP) mandāta, kas noteikts Dohas 2001. gada 14. novembra Ministru deklarācijā (WT/MIN(01)/DEC/1). ES šajā jomā būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(11) Sarunas par eksporta ierobežojumiem lauksaimniecībā ir parādījušas, ka liela daļa PTO dalībvalstu atbalsta eksporta aizliegumu un ierobežojumu lielāku pārredzamību un paredzamību, kā arī attiecīgo disciplīnu uzlabošanu. Ņemot vērā šā jautājuma svarīgumu, Savienībai būtu jāturpina atbalstīt priekšlikumus ministru lēmumam šajā jautājumā, un tas 13. Ministru konferencē varētu būt svarīgs elements pārtikas nodrošinājuma paketē. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(12) Attiecībā uz eksporta konkurenci jācenšas uzlabot tiklab konkurences pārredzamība, kā arī disciplīnas. Ir zināmas izredzes 13. Ministru konferencē panākt progresu attiecībā uz pārredzamības uzlabojumiem. Patiešām, Savienība iekļāva vairākas attiecīgas idejas savā iesniegtajā dokumentā (RD/AG/110) par labākiem

lauksaimniecības politikas informācijas apmaiņas rīkiem iekļāva vairākas idejas. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(13) Apspriedes par sarunām par visaptverošu piekļuvi tirgum lauksaimniecības nozarē apstiprinājušas, ka ir maz reālu izredžu drīzumā PTO atsākt sarunas par tarifu ievērojamu samazināšanu. Tomēr piekļuve tirgum joprojām ir elements, kas notur līdzsvaru attiecībā pret citām jomām, jo īpaši iekšējo atbalstu. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(14) Tika turpinātas apspriedes par īpašo aizsardzības mehānismu (ĪAM) lauksaimniecībā saskaņā ar iesniegtajiem priekšlikumiem un Nairobi ministru lēmumu (WT/MIN(15)/43 – WT/L/978). Savienība ir ieinteresēta gādāt par to, lai sarunas par ĪAM tiktu risinātas nevis kā par atsevišķu elementu, bet gan kā par daļu no plašākām sarunām par piekļuvi tirgum. Savienībai būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(15) Apspriedes par kokvilnu turpinājās Bali ministru lēmuma par kokvilnu (WT/MIN(13)/41 – WT/L/916) 5., 6. un 7. punkta izveidotajos ietvaros un Nairobi Ministru lēmuma par kokvilnu (WT/MIN(15)/46 – WT/L/981) 14. punkta izveidotajos ietvaros. ES šajā jomā būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts.

(16) Sarunas ir daļa no PTO notiekošajām apspriedēm par to, kā tirdzniecības sistēma var visā pasaulē uzlabot piekļuvi Covid-19 vakcīnām, diagnostikas un terapijas līdzekļiem. 12. MK pieņēma ministru lēmumu par iespēju atbilstīgajām PTO dalībvalstīm atļaut saviem ražotājiem ražot Covid-19 vakcīnas bez patenta īpašnieku piekrišanas. *TRIPS* lēmumā ražojumu tvērums aptver Covid-19 vakcīnas, kā arī to ražošanai nepieciešamās sastāvdaļas un procesus. *TRIPS* lēmuma pieņemšanas brīdī PTO dalībvalstu vidū nebija konsensa, ka aptverami arī Covid-19 diagnostikas un terapijas līdzekļi. Kā daļu no kompromisa *TRIPS* lēmums nosaka, ka ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc *TRIPS* lēmuma pieņemšanas dienas dalībvalstis lems par tā attiecināšanu arī uz Covid-19 diagnostikas un terapijas līdzekļu ražošanu un piegādi. Lai arī apspriedes notika no 2022. gada jūlija līdz decembrim, PTO dalībvalstu starpā netika panākts konsenss. 2022. gada decembrī PTO Vispārējā padome vienojās par apspriežu turpināšanu, bet par sarunu pabeigšanas termiņu nelēma. Paredzams, ka 13. Ministru konferencē tiks pieņemts lēmums par *TRIPS* lēmuma darbības jomas attiecināšanu arī uz Covid-19 diagnostikas un terapijas līdzekļiem. Ņemot vērā šā jautājuma nozīmi, ES būtu Pasaules Tirdzniecības Organizācijā jāpievienojas iespējamam konsensam par paredzētā akta pieņemšanu 13. Ministru konferencē. PTO dalībvalstu apspriežu rezultātam tajā pašā laikā būtu jāpanāk pareizais līdzsvars starp Covid-19 pandēmijas izraisītās sabiedrības veselības ārkārtas situācijas risināšanu un to, ka veselības jomā arī turpmāk tiek stimulēta inovācija.

(17) Sarunas par ĪDA noteikumiem, arī apspriežu kontekstā par dažiem G-90 (Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas) iesniegtajiem priekšlikumiem par sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem (*SPS*) un tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībai (*TBT*), kā arī par Āfrikas valstu grupas priekšlikumiem par politikas telpu tādās jomās kā subsīdijas, ar tirdzniecību saistīti ieguldījumu pasākumi (*TRIMS*) un tehnoloģiju nodošana ar tirdzniecību saistītos intelektuālā īpašuma tiesību aspektos (*TRIPS*), 13. Ministru konferencē var tikt panākts rezultāts ministru līmenī, piemēram, var tikt precizēti esošie noteikumi vai vismazāk attīstītajām valstīm un konkrētām jaunattīstības valstīm var tikt piešķirta papildu ĪDA. Ņemot vērā sarunās ieņemtās atšķirīgās nostājas, ES uzskata, ka minētie temati var kļūt par daļu no darba programmas pēc 13. MK vai par citu rezultātu daļu, kas nenozīmētu PTO nolīgumu grozīšanu.

(18) Lai PTO dalībvalstīm, kas iziet no vismazāk attīstīto valstu kategorijas, nodrošinātu vienmērīgāku pāreju, notiek sarunas par 2. pielikumā uzskaitītajiem šāda atbalsta priekšlikumiem: i) uz attiecīgu laikposmu pagarināt ĪDA noteikumus virknē konkrētu PTO nolīgumu un lēmumu; ii) uz attiecīgu laikposmu uz konkrētajiem nolīgumiem un lēmumiem neattiecināt darbības saskaņā ar PTO strīdu izšķiršanas mehānismu; un iii) uz attiecīgu laikposmu nodrošināt nepārtrauktu piekļuvi visām VAV specifiskajām tehniskās palīdzības un spēju veidošanas programmām un mehānismiem, ko nodrošina PTO sistēma. Ja rezultāts būs jāpanāk ministru līmenī, ES būtu jāatbalsta saskaņots rezultāts. Tāds rezultāts varētu uz stingri ierobežotu laiku attiecināt dažus VAV noteikumus arī uz valstīm, kas nesen izslēgtas no saraksta,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem PTO 13. Ministru konferencē ir šāda.

Pievienoties starp PTO dalībvalstīm panāktajam konsensam ar mērķi pieņemt lēmumus par strīdu izšķiršanas reformu, zvejniecības subsīdijām, pārtikas nodrošinājumu, pārredzamības uzlabojumiem lauksaimniecībā, publisko pārtikas nodrošinājuma krājumu glabāšanu, iekšējo atbalstu lauksaimniecībā, eksporta ierobežojumiem lauksaimniecībā, eksporta konkurenci lauksaimniecībā, piekļuvi tirgum lauksaimniecībā, īpašo aizsardzības mehānismu (ĪAM) lauksaimniecībā, kokvilnu, atbrīvojumu no *TRIPS*, īpašu un diferencētu attieksmi, priekšlikumu par vismazāk attīstīto valstu izslēgšanu no saraksta — "atbalsts" vairākos konkrētos PTO nolīgumos un lēmumos ("2. pielikums").

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs